

AGHAGH UNIVERSITY OF SCIENCE
AND TECHNOLOGY

Nazwa modułu zajęć:	Zaawansowane metody analizy danych				
Rok akademicki:	2019/2020	Kod:	HSOC-2-206-II-s	Punkty ECTS:	3
Wydział:	Humanistyczny				
Kierunek:	Socjologia	Specjalność:	Innowacje i interwencje społeczne		
Poziom studiów:	Studia II stopnia	Forma studiów:	Stacjonarne		
Język wykładowy:	Polski	Profil:	Ogólnoakademicki (A)	Semestr:	2
Strona www:	http://www.wh.agh.edu.pl				
Prowadzący moduł:	dr Masłyk Tomasz (tomaslyk@agh.edu.pl)				

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Projektowanie bazy danych do analiz statystycznych, transformacje na zmiennych, prosta i wielowymiarowa analiza danych, interpretacja i raportowanie otrzymanych rezultatów.

Opis efektów uczenia się dla modułu zajęć

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Powiązania z KEU	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć
Wiedza: zna i rozumie			
M_W001	Student zna metody analizy materiału empirycznego i adekwatne miary statystyczne oraz wie jakie są zasady etycznego prowadzenia badań.	SOC2A_W15, SOC2A_W09	Aktywność na zajęciach, Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych, Kolokwium
M_W002	Student wie, gdzie poszukiwać potrzebnych źródeł danych oraz potrafi ocenić ich rzetelność i przydatność dla przeprowadzenia analiz statystycznych. Znajomość koncepcji teoretycznych i paradygmatów w socjologii stanowi dla niego wsparcie podczas przygotowywania projektów badawczych i schematów analitycznych.	SOC2A_W03, SOC2A_W10	Aktywność na zajęciach, Projekt
Umiejętności: potrafi			

M_U001	Student potrafi samodzielnie dokonać statystycznej analizy materiału empirycznego, dokonać interpretacji otrzymanych wyników, a następnie wnioski dotyczące dynamiki przemian we współczesnej Polsce.	SOC2A_U06	Kolokwium, Projekt
M_U002	Student potrafi przygotować projekt badawczy, a na podstawie otrzymanych wyników analizy statystycznej interpretować zjawiska społeczne, stawiać hipotezy i konstruować modele heurystyczne wykorzystywane w kolejnych projektach badań.	SOC2A_U11, SOC2A_U08	Prezentacja, Wykonanie projektu
M_U003	Student potrafi współpracować z innymi członkami zespołów badawczych podczas realizacji badań. Jest otwarty na argumentację, potrafi także bronić swoich racji.	SOC2A_U13	Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych, Zaangażowanie w pracę zespołu
Kompetencje społeczne: jest gotów do			
M_K001	Student potrafi opisywać, wyjaśniać przyczyny i skutki zmian społecznych oraz przygotowywać adekwatne rekomendacje.	SOC2A_K04	Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych
M_K002	Samodzielnie ocenia rzetelność źródeł danych statystycznych, formułuje rekomendacje w oparciu o analizy statystyczne, konstruuje modele heurystyczne do nowych badań w oparciu o wyniki prowadzonych analiz.	SOC2A_K02	Aktywność na zajęciach, Projekt, Udział w dyskusji, Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych

Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć

Suma	Forma zajęć dydaktycznych										
	Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
30	0	0	30	0	0	0	0	0	0	0	0

Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Forma zajęć dydaktycznych										
		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat

Wiedza: zna i rozumie												
M_W001	Student zna metody analizy materiału empirycznego i adekwatne miary statystyczne oraz wie jakie są zasady etycznego prowadzenia badań.	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W002	Student wie, gdzie poszukiwać potrzebnych źródeł danych oraz potrafi ocenić ich rzetelność i przydatność dla przeprowadzenia analiz statystycznych. Znajomość koncepcji teoretycznych i paradygmatów w socjologii stanowi dla niego wsparcie podczas przygotowywania projektów badawczych i schematów analitycznych.	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Umiejętności: potrafi												
M_U001	Student potrafi samodzielnie dokonać statystycznej analizy materiału empirycznego, dokonać interpretacji otrzymanych wyników, a następnie wnioski dotyczące dynamiki przemian we współczesnej Polsce.	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U002	Student potrafi przygotować projekt badawczy, a na podstawie otrzymanych wyników analizy statystycznej interpretować zjawiska społeczne, stawiać hipotezy i konstruować modele heurystyczne wykorzystywane w kolejnych projektach badań.	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U003	Student potrafi współpracować z innymi członkami zespołów badawczych podczas realizacji badań. Jest otwarty na argumentację, potrafi także bronić swoich racji.	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Kompetencje społeczne: jest gotów do												
M_K001	Student potrafi opisywać, wyjaśniać przyczyny i skutki zmian społecznych oraz przygotowywać adekwatne rekomendacje.	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_K002	Samodzielnie ocenia rzetelność źródeł danych statystycznych, formułuje rekomendacje w oparciu o analizy statystyczne, konstruuje modele heurystyczne do nowych badań w oparciu o wyniki prowadzonych analiz.	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach dydaktycznych/praktyka	30 godz
Przygotowanie do zajęć	20 godz
przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania	30 godz
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	8 godz
Dodatkowe godziny kontaktowe	2 godz
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	90 godz
Punkty ECTS za moduł	3 ECTS

Pozostałe informacje

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć (szczegółowy program wykładów i pozostałych zajęć)

Ćwiczenia laboratoryjne

Zaawansowane metody analizy danych

- Podstawowa zasada analizy danych: „garbage in – garbage out”.
  - Analiza najczęściej pojawiających się błędów kwestionariusza.
  - Problem kodowania danych.
- Przygotowanie bazy danych.
  - Importowanie bazy z MS Excel.
  - Projektowanie bazy w SPSS – wprowadzanie danych, opis danych (nazwa zmiennej, etykieta zmiennej, etykieta wartości zmiennej)
- Edycja danych – czyszczenie bazy danych
  - Braki danych
  - Błędne kody
  - Problem spójności odpowiedzi
- Transformacje na zmiennych
  - Rekodowanie wartości zmiennych
  - Tworzenie nowych zmiennych
  - Zliczanie wystąpień
  - Rangowanie
  - Użycie edytora poleceń (SYNTAX): komendy COMPUTE, RECODE, IF, COUNT.
- Analiza danych
  - Rozkłady częstości
  - Tabele krzyżowe
  - Wykresy
  - Tabele wielokrotnych odpowiedzi
  - Miary siły związku w zależności od poziomu pomiaru
- Skala Likerta
  - Wybór twierdzeń do skali
  - Przygotowanie ostatecznej wersji skali – moc rozdzielcza (dyskryminacyjna)
  - Analiza rzetelności (współczynnik Alpha-Cronbacha)
- Wartości średnie

- Średnia a mediana
  - Radzenie sobie ze skośnością rozkładu: M-Estymatory
  - Porównanie wartości średnich: ANOVA i test t-studenta
8. Testy nieparametryczne
    - Test Kruskala-Wallisa (odpowiednik ANOVA)
    - Test U Manna-Whitneya (odpowiednik testu t-studenta dla grup niezależnych)
    - Test znaków rangowych Wilcoxon (odpowiednik testu t dla grup zależnych)
  9. Współczynnik r korelacji Pearsona. Regresja liniowa. Regresja logistyczna
  10. Redukacja danych. Analiza czynnikowa. Analiza skupień
  11. Raportowanie – struktura raportu.
  12. Podsumowanie – zaliczenie

Metody i techniki kształcenia:

Ćwiczenia laboratoryjne: W trakcie zajęć laboratoryjnych studenci samodzielnie rozwiązują zadany problem praktyczny, dobierając odpowiednie narzędzia. Prowadzący stymuluje grupę do refleksji nad problemem, tak by otrzymane wyniki miały wysoką wartość merytoryczną.

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:

Do zaliczenia kursu może przystąpić student, który regularnie uczestniczył w zajęciach. Dopuszczalne są dwie nieusprawiedliwione nieobecności. W przypadku niezaliczenia kursu w pierwszym terminie, student przystępuje do zaliczenia poprawkowego na takich samych zasadach, jakie obowiązywały w terminie pierwszym.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:

Ćwiczenia laboratoryjne:

- Obecność obowiązkowa: Tak
- Zasady udziału w zajęciach: Studenci indywidualnie wykonują zadania problemowe, wykorzystując wiedzę i umiejętności związane z analizą danych. Pracują na bazach danych dostosowanych do poszczególnych zagadnień ujętych w programie kursu

Sposób obliczania oceny końcowej

- Podstawą obliczenia oceny końcowej będzie liczba punktów uzyskanych podczas kolokwium, w czasie którego sprawdzone zostaną praktyczne umiejętności posługiwania się programem SPSS. Student zobowiązany zostanie do samodzielnego wykonania kilku zadań w oparciu o informacje zawarte w bazie danych.

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:

Student uzupełnia braki programowe we własnym zakresie lub korzysta z pomocy prowadzącego w czasie konsultacji.

Wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności modułów

- Przygotowanie do zaliczenia wymaga od studenta aktywnego uczestnictwa w zajęciach – zarówno podczas wykonywania ćwiczeń w grupie (prowadzenia analiz statystycznych, dyskusowania i interpretowania uzyskanych wyników) jak i samodzielnego studiowania zagadnień omawianych podczas zajęć, a także realizowania zadań praktycznych we własnym zakresie poza zajęciami.
- Student korzystając z baz danych umieszczonych w Archiwum Danych Społecznych jest zobligowany do sformułowania problemu badawczego, który stanowić będzie podstawę dla realizowanego projektu badań (zarysowanie kontekstu teoretycznego, postawienie pytań badawczych, sformułowanie hipotez, dobór wskaźników). Uzyskane rezultaty – wyniki analiz – przedstawiane będą podczas zajęć w formie

prezentacji. Wykonanie projektu i przygotowanie prezentacji jest warunkiem dopuszczenia studenta do kolokwium zaliczeniowego.

- Można mieć jedną nieobecność nieusprawiedliwioną; ewentualną drugą i trzecią będzie można zaliczyć na warunkach uzgodnionych z prowadzącymi zajęcia.

Zalecana literatura i pomoce naukowe

Blałock Hubert M. 1977. STATYSTYKA DLA SOCJOLOGÓW, Warszawa: PWN.

Ferguson George, Yoshio Takane. 2003. ANALIZA STATYSTYCZNA W PSYCHOLOGII I PEDAGOGICE, Warszawa: PWN.

Górniak, Jarosław, Janusz Wachnicki. 2000. PIERWSZE KROKI W ANALIZIE DANYCH, Kraków: SPSS Polska.

Nachmias, Chava, David Nachmias. 2001. METODY BADAWCZE W NAUKACH SPOŁECZNYCH, Poznań: Zysk i S-ka, Dodatki: A. Wstęp do SPSS, ss. 515-567.

Każdy student może pozyskać darmową wersję programu SPSS w Uczelnianym Centrum Informatyki AGH (na 1 rok) i zainstalować ją na własnym komputerze.

Publikacje naukowe osób prowadzących zajęcia związane z tematyką modułu

Tomasz Masłyk, Analiza porównawcza ocen pracy zawodowej w krajach europejskich z wykorzystaniem metody taksonomicznej, Studia Socjologiczne 1/2014

Tomasz Masłyk, Krzysztof Kasperek, Mateusz Magierowski, Samoocena „twardych” i „miękkich” kompetencji uczniów szkół ponadgimnazjalnych [w:] Jarosław Górniak (red.) Kompetencje Polaków a potrzeby polskiej gospodarki. Raport podsumowujący IV edycję badań BKL z 2013 roku, Warszawa: PARP 2014

Tomasz Masłyk, Ewa Migaczewska, Charakter użytkowania Internetu przez osoby niepełnosprawne i sprawne w perspektywie cyfrowego wykluczenia - analiza porównawcza, Studia Socjologiczne 2/2014

Informacje dodatkowe

Przedmiot należy do grupy modułów angażujących studentów do udziału w działalności naukowej.